

אפילו בשליל, ונמצא שאיסור גיד הנשה ואיסור בהמה טמאה חלים כאחד.

והוינן בה בהאי תירוצא: ומי מצית אמרת דתרוייהו בהדי הדדי קאתו, בשעה שהם מתהווים, והיינו שיצירתם היא כאחת?

והתנן: על אלו טומאות הנזיר מגלח אם האהיל עליהן: על המת, ועל כזית מן המת! וקשיא לן: על כזית מן המת מגלח, על מת כולו לא כל שכן?! ואמר רבי יוחנן: לא נצרכא להשמיענו דמגלח על המת כולו אלא לנפל, שלא נתקשרו עדיין אבריו בגידין, ואין בו כזית בשר ככולו, ובכל זאת הוא מטמא באהל, לפי שהוא "מת שלם", והילכך, הנזיר שהאהיל עליו סותר את נזירותו.

אלמא, יצירת האברים קודמת לגידין, ושמע מינה ד"שם טומאה" חל על העובר עוד לפני שנוצרים בו הגידין, ואם כן איסור טומאה, של אכילת אברי העובר של בהמה טמאה, קדים לאיסור גיד הנשה, שמתהווה רק לאחר מכן, והדרא קושיא לדוכתא — כיצד חל איסור גיד הנשה על איסור אכילת בהמה טמאה?!?

ומשנינן: אף על גב דאיסור טומאה קדים לאיסור גיד הנשה, בכל זאת אתי איסור גיד וחיייל עליה. שכן איסור של גיד הנשה הוא איסור חמור, שהוא נדהג אפילו בבני נח, אליבא דרבי יהודה, ואיסור חמור יש בכוחו לחול על איסור קל.

דיקא נמי דטעמא דרבי יהודה הוא משום דקסבר איסור גיד הנשה חמור הוא, שנוהג בבני נח, ולכן הוא חל על איסור טומאה,

דקתני במתניתין: אמר רבי יהודה וחלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה מותרת להם!

ומשמע שבא רבי יהודה לנמק את דבריו אמאי חל איסור גיד על איסור טומאה, ואמר שטעמו של דבר שאיסור גיד הנשה הוא איסור חמור משום שנוהג גם בבני נח, דיליף מבני יעקב דקודם מתן תורה היו בגדר "בני נח"

גופא: האוכל גיד הנשה של בהמה טמאה —

רבי יהודה מחייב שתייב, משום אכילת בהמה טמאה ומשום אכילת גיד הנשה.

ורבי שמעון פוטר! וכדמפרש ואזיל. קא-א

והוינן בה: ורבי שמעון, מזה נפשך!?

אי יש בגידין בנותן טעם, הרי —

אי איסור חל על איסור — ליחייב נמי משום גיד!

אי אין איסור חל על איסור — ליחייב, מיהא, משום איסור טומאה דקדים!?

ואי אין בגידין בנותן טעם —

ליחייב, מיהא, משום גיד! שהרי אם אין בגידין בנותן טעם אין כאן איסור טומאה, ואם כן יכול לחול איסור גיד הנשה.

ומשנינן: אמר רבא: לעולם קסבר רבי שמעון אין בגידין בנותן טעם, ולפיכך אין כאן איסור אכילת בהמה טמאה. והא דלא מיחייב משום גיד הוא מטעמא אחרינא, כי

כולל עמו את כל בשר הבהמה שנאסרה באכילה כשנתנבלה הבהמה.

באיסור כולל יש סברא לומר דמיגו דחייל האיסור על הבשר, חייל נמי על הגיד. כיון שאין חלות האיסור הנוסף מתייחסת לדבר האסור בלבד אלא היא חלה גם על דבר היתר.

ואכן, יש תנאים, הסוברים שאין איסור חל על איסור, אך איסור כולל יש ביכולתו לחול על איסור אחר.

וכאן, מצינו שחכמים סוברים כי איסור נבלה, על אף שהוא "איסור כולל" אין הוא יכול לחול על איסור גיד הנשה.

אך מאידך, מודים חכמים שאם "האיסור הכולל" הוא גם "איסור חמור", וכגון הבא, שאיסור אכילת עולה או שור הנסקל הם גם "איסור כולל" [שבשעה שהוקדשה העולה או נגח השור, נאסר ביחד עם הגיד גם כל בשר הבהמה], וגם "איסור חמור" [שעולה ושור הנסקל אסורים אפילו בהנאה בעוד שאיסור גיד הוא רק איסור אכילה], שחל האיסור הכולל והחמור על איסור.

והשתא הוינן בה: **ומאן הוא האי תנא**, אליבא דרבנן, **דבאיסור כולל גרידא** — **איסור חל על איסור לית ליה!** ואילו **איסור כולל באיסור חמור** — **אית ליה**, שיחול האיסור הכולל — החמור על איסור!?

אמר רבא: רבי יוסי הגלילי הוא! שמצינו דלית ליה איסור חל על איסור באיסור כולל קל, אך לא מצינו דלית ליה דבאיסור חמור לא יחול איסור על איסור, כשהוא גם כולל וגם חמור.

שאני התם, ביחס לגיד הנשה, **דאמר קרא "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה"**, ודרשינן: **מי שגידו אסור ובשרו מותר**, הוא זה שאסור לאכול את גיד הנשה שלו, **יצתה זו**, בהמה טמאה, שאם נאסור את גיד הנשה שלה, הרי היא תהיה נכללת בכלל "מי שגידו אסור ובשרו אסור". הילכך, לא חל עליה איסור גיד הנשה כלל!

אמר רב יהודה אמר רב: האוכל גיד הנשה של נבלה —

רבי מאיר מחייב שתיים, משום נבלה ומשום גיד הנשה.

וחכמים אומרים: אינו חייב אלא אחת, על אכילת גיד הנשה, שחל בחיי הבהמה, והוא קודם לאיסור נבלה שחל רק בשעה שמתה, וקא סברי חכמים שאין איסור חל על איסור, ככהאי גוונא.

ומודים חכמים לרבי מאיר באוכל גיד הנשה של עולה, שכיון שאיסור אכילת עולה הוא חמור, הוא יכול לחול על איסור גיד הקל ממנו.

וכן מודים חכמים לרבי מאיר באוכל גיד הנשה של שור הנסקל, שכיון שאיסורו של שור הנסקל חמור מאיסור גיד, שכן שור הנסקל אסור אפילו בהנאה, שחל איסור שור הנסקל על הגיד, ולכן האוכל גיד הנשה של עולה או של שור הנסקל **חייב**, גם אליבא דחכמים, **שתיים!**

איסור נבלה הוא "איסור כולל" ביחס לחלותו על גיד הנשה. כי בשעה שאנו באים לאסור את הגיד באיסור הנוסף של נבלה אין נאסר הגיד כשלעצמו בלבד, אלא הוא

דתנן במסכת זבחים:

אדם טמא שאכל בשר קודש, בין שהיה אותו בשר קודש טמא, ובין שהיה אותו בשר קודש טהור — חייב האוכלו כרת אם אוכלו במזיד, וקרבן חטאת אם אכלו בשוגג.

רבי יוסי הגלילי אומר: אדם טמא שאכל את בשר הקודש הטהור, רק הוא חייב כרת במזיד וחטאת בשוגג, ואילו אדם טמא שאכל את בשר הקודש הטמא, פטור מכרת ומקרבן, לפי שלא אכל אלא דבר קודש טמא!

אמרו לו חכמים לרבי יוסי הגלילי: הרי אף אדם טמא שאכל את בשר הקודש הטהור, כיון שנגע בו קודם שיאכלנו — טמאהו! ונמצא שחייבה התורה כרת וקרבן על אכילת בשר קודש טמא!

והוינן בה: הרי שפיר קא אמרי ליה רבנן לרבי יוסי הגלילי, דמוכח מהא דחייביה רחמנא כרת וקרבן על אכילת בשר קודש בטומאת הגוף דחייב אפילו על אכילת בשר טמא, שהרי כל האוכל בשר קודש מטמאהו קודם לאכילתו בנגיעה בו!

ואמר רבא: בנטמא הגוף ואחר כך נטמא בשר, כולי עלמא לא פליגי דחייב, לפי דאיסור כרת על אכילת בשר קודש בטומאת הגוף קדים לטומאת הבשר, דמודי רבי יוסי דכיון שקדמה טומאת גופו לטומאת הבשר, וטומאת הגוף לא פקעה, הרי קדם איסור אכילת בשר קודש זה בטומאת הגוף לאיסור אכילת בשר קודש טמא.

כי פליגי בנטמא בשר, ונאסר משום לאו של אכילת בשר קודש טמא, שאין בו כרת,

ואחר כך נטמא הגוף ונאסר באכילת בשר קדשים משום טומאת הגוף.

רבנן אית להו איסור כולל, שיש בכוחו לחול על איסור אחר, ואמרי דמיגו דמיחייב כשנטמא גופו אחתיכות טהורות של בשר קודש דעלמא, מיחייב נמי משום אכילה בטומאת הגוף, אחתיכה של בשר קודש טמאה, על אף שהיתה אסורה משכבר מחמת טומאתה של החתיכה.

ורבי יוסי הגלילי לית ליה "איסור כולל", דמיגו דמתחייב אהאי מתחייב נמי אהאי, לא אמרינן!

והוינן בה לשיטת רבי יוסי הגלילי:

ורבי יוסי הגלילי, נהי דאיסור כולל לית ליה שיחול על איסור אחר, אבל הכא, באיסור קל, אמאי לא אמר — יבוא איסור חמור ויחול על איסור קל!?

ומבארינן: ומאי ניהו "איסור חמור" — טומאת הגוף, שהרי אכילת בשר קודש בטומאת הגוף היא בכרת!

ומשנינן: אמר רב אשי: מאן לימא לן דטומאת הגוף חמורה משום שהיא בכרת? דלמא טומאת בשר חמורה הימנה, דלית לה לטומאת הבשר טהרה במקוה!

ופרכינן: וכי רבי יוסי הגלילי לית ליה איסור כולל, שיש בכוחו לחול על איסור אחר!?

והתניא: היתה שבת ויום הכפורים. שגג, ועשה מלאכה באותה השבת שחל בה יום הכפורים, מנין שחייב חטאת על זה בעצמו ועל זה בעצמו, והיינו, שחייב להביא שתי